

Poziv na sudjelovanje Francontraste 2026

5. međunarodni frankofonski znanstveni skup Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Odsjek za romanistiku

Studijska grupa za francuski jezik i književnost

Od 26. do 28. studenog 2026.

La conceptualité de l'humain face à la technologie : perspectives philologiques

Konceptualnost čovjeka u odnosu na tehnologiju: filološke perspektive

Peti međunarodni frankofonski znanstveni skup Sveučilišta u Zagrebu održat će se od 26. do 28. studenoga 2026. na Filozofskom fakultetu. Znanstveni skup okupit će istraživače zainteresirane za suodnos suvremenog čovjeka i tehnologije iz teorijskog i/ili praktičnih filoloških perspektiva, u područjima jezikoslovlja i jezičnih znanosti, metodike nastave francuskog jezika, prevoditeljstva i znanosti o književnosti. Znanstveni će skup, povezujući tradiciju i suvremenost, odati počast akademiku Petru Skoku (1881. – 1956.), velikom romanistu i utemeljitelju Odsjeka za romanistiku u Zagrebu, čiji je znanstveni i institucionalni angažman utkan u temelje romanističke filološke tradicije.

Argumentacija

U doba tehnoloških inovacija, ljudski jezik i diskurs nalaze se u središtu zanimanja jezikoslovlja i jezičnih znanosti uopće, nastave francuskog kao inog jezika, prevoditeljstva i znanosti o književnosti. Konceptualnost čovjeka u odnosu na suvremenu tehnologiju može se sagledavati kroz način na koji čovjek misli, zamišlja, interpretira i živi svoj svakodnevni odnos prema tehnologiji. Znanstveni skup pristupit će navedenoj problematici iz filoloških perspektiva, odnosno iz perspektive znanosti o jeziku i tekstu.

Pitanje konceptualnosti čovjeka u odnosu na tehnologiju postaje nezaobilazno u suvremenom dobu. Kako čovjek misli, doživljava, izražava i živi svoj odnos prema tehnologiji? Koje jezične, didaktičke, prevoditeljske i književne predodžbe iz toga proizlaze? U kojoj mjeri razvoj umjetne inteligencije (UI), posebno modela za automatsku obradu jezika (AOL) mijenja naš odnos prema jeziku? Znanosti o jeziku i tekstu suočene su s posve novim problemima. Dostupne su velike podatkovne baze za analizu jezične uporabe. Analiza opsežnih korpusa omogućuje objektivizirano promatranje pojedinih aspekata jezične prakse: leksičku učestalost, supojavljivanja riječi u različitim kontekstima uporabe daju uvid u načine kojima se smisao stvara i uzajamno dijeli među protagonistima komunikacije.

S motrišta jezikoslovlja i jezičnih znanosti, potrebno je ispitati razvoj novih tehnologija osobito u području UI, i diskurzivnih praksi koje one potiču. UI manipulira znakovima bez usmjerenja na situaciju. Možemo li govoriti o jezičnoj djelatnosti u ljudskom smislu ili se radi o simulaciji? Koja je razlika između ljudske jezične djelatnosti (kontekstualne, situacijske) i algoritamske produkcije (statističke, prediktivne)? Možemo li bez govorećeg subjekta govoriti o iskazu, enuncijaciji (iskazivanju), ko-enuncijaciji (suiskazivanju), o diskursu? Razumije li UI ili simulira razumijevanje i interpretaciju? Kakvi su učinci digitalnih metodologija i iskorištavanja višejezičnih korpusa u jezičnim istraživanjima?

UI uči statistikom, čovjek društvenom interakcijom i iskustvom: koje su implikacije ove činjenice za teoriju jezičnog usvajanja? U didaktičkom smislu postavlja se pitanje kako služeći se novim tehnologijama poučavati, prenositi i popularizirati složene koncepte i prakse različitim publikama. Na koji način poučavanje i učenje jezika mogu imati koristi od UI, koja pruža čovjeku ubrzani statistički uvid na raspolaganje? Nastavnik postaje vodič koji pomaže učenicima da se snalaze u obilju informacija dostupnih na mreži razvijajući pritom kritičko mišljenje, sposobnost provjere izvora i odgovorne uporabe digitalnih alata, sve u cilju olakšavanja individualnog pristupa učenju.

Iz prevoditeljske perspektive potrebno je razmisliti o međukulturnom kolanju tehnoloških pojmova i praksi te o utjecaju terminoloških izbora na kolektivnu konceptualizaciju. UI i AOL podrazumijevaju suradnju čovjeka i stroja, pri čemu ljudska kompetencija ostaje ključna za osiguranje kvalitete, kreativnosti i etičnosti. Budućnost prevođenja počiva na sinergiji tehnologije i jezične stručnosti. Od prevoditelja se očekuje svladavanje nove ključne vještine: naknadne dorade i uređivanja strojnog prijevoda (post-editinga).

Na kraju, znanostima o književnosti otvara se put analizi tehnoloških imaginacija kroz fikcije, pripovijesti i diskurse koji anticipiraju, kritiziraju ili valoriziraju mjesto tehnologije u ljudskom životu. Može li UI utjecati na književne prakse i reprezentacije? Tehnologije više nisu ograničene na tehničke zadatke: one proizvode tekste, oponašaju stilove i doprinose širenju djela. Koje je viđenje UI iz ugla književnosti? Kakve posljedice to ima na kritiku, stvaranje i prijenos?

Ovaj znanstveni skup želi biti prostor interdisciplinarnog dijaloga u koji su pozvani istraživači, nastavnici, prevoditelji, autori i književnici kako bi istražili filološke izazove konceptualnosti čovjeka pred tehnologijom.

Okvirne tematske cjeline

1. Znanosti o jeziku iz perspektive francuskog kao stranog jezika

Pristup ukorijenjen u francuskoj lingvistici (fonetika, sintaksa, semantika, pragmatika, leksikologija, sociolingvistika, analiza diskursa, lingvistika iskazivanja) omogućit će propitivanje načina na koji tehnologija utječe na jezik, s jednim od težišta u:

- kognitivnim istraživanjima
- supostavnim istraživanjima
- kontekstualiziranim proučavanjima
- enuncijacija/iskazivanje u plurimodalnom okviru
- subjekt i jezik u tehnološkom prostoru
- diskurzne i stilske varijacije
- metaforičnost i polisemija
- diskursne strukture i sintaktičke varijacije
- bilingvizam, diglosija, višejezičnost

2. Metodika nastave francuskog jezika

Teme uključuju:

- inovativne pristupe poučavanju gramatike stranih jezika u digitalnom dobu
- metajezična razmatranja u kontekstu novih tehnologija
- obradu pogrešaka pri digitalnom učenju
- mobilnost i međujezične kontakte
- p(r)oučavanje govora u suvremenim tehnološkim sustavima
- SGAV i verbo-tonalnu tradiciju u digitalno doba
- integraciju TICE-a
- interakcije u učionici
- FOU i FOS u kontekstu globalizacije i tehnologije

3. Prevoditeljska djelatnost (francuski vs. drugi jezici)

Teme uključuju:

- jedinice prevođenja u digitalnom dobu: značenjska jedinica, riječ, tekst, diskurs: što prevodimo?
- prevoditelj kao kulturni posrednik
- prijenos tehnološkog diskursa
- strukture i stereotipi: usvojiti ili prilagoditi?
- diskurzne figure i ekvivalencija
- interpretaciju govora
- ulogu prevoditelja u svijetu višejezičnosti i novih tehnologija

4. Književnost

Teme uključuju:

- konceptualne alate za analizu književnog teksta
- naraciju i konceptualizaciju
- reaktualizaciju književne povijesti
- kontekstualizaciju tekstova u digitalnom svijetu
- identitet i diskurs
- reprezentacije suvremenih kriza
- književnost kao prostor kritike čovjek–tehnologija

5. Završni dio Savjetovanja u čast akademiku Petru Skoku

Izlaganja u ovom dijelu mogu se održati na francuskom i hrvatskom jeziku. Pored romanističkih i općejezikoslovnih tema Petar Skok obrađivao je hrvatske govore, romanske utjecaje na hrvatskom jezičnom području, turcizme u hrvatskom jeziku i povijest Slavena. Petar Skok je umro 3. veljače 1956.

g., a na njegovoj rodnoj kući u Žumberku otkrivena mu je i spomen-ploča. U rukopisu je ostao je njegov etimološki rječnik, koji je izdan posthumno u četiri sveska i koji predstavlja dosad najopsežniji hrvatski etimologijski rječnik (preko 10 000 natuknica).

Sažetci izlaganja (ime, prezime, ustanova, e-pošta, naslov, sažetak do 250 riječi, 4 – 5 ključnih riječi, 4 – 5 bibliografskih jedinica, kratka biografija) šalju se do 30. travnja 2026. ili na adresu Znanstvenog odbora: francontraste@m.ffzg.hr ili preko elektroničkog obrasca za prijavu na mrežnoj stranici Znanstvenog skupa: <https://francontraste.ffzg.unizg.hr/>. U poruci treba navesti ime autora i naslov rada koji će biti anonimizirani u svrhu donošenja odluke o prihvaćanju priloga.

Izlaganja mogu biti održana na francuskom u trajanju od 15 minuta + 5 minuta rasprave.

Važni datumi

Krajnji je rok prijave 30. travnja 2026.

Vrijeme održavanja kongresa: 26. – 28. studenog 2026.

Mjesto održavanja znanstvenog skupa Francontraste 2026: Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Ivana Lučića 3, 10 000 Zagreb

Sudionici će elektroničkim putem primiti detaljni program Francontraste 2026.

Radni jezik znanstvenog skupa Francontraste 2026: francuski jezik te francuski i hrvatski jezik za sesije posvećene akademiku Petru Skoku

Objavljivanje zbornika radova: Znanstveni odbor ocijenit će radove za zbornik. Predviđeno je objavljivanje odabranih radova u međunarodnom zborniku.

Plaćanje kotizacije

Kotizacija za ranu prijavu do 15. srpnja 2026.: 120 EUR; studenti 80 EUR

Kotizacija od 16. srpnja do 30. rujna 2026.: 150 EUR; studenti 100 EUR

Bankovni troškovi nisu uključeni. Kotizacija uključuje jednu publikaciju – zbornik sažetaka, okrpja tijekom pauza i potvrdu o sudjelovanju. Troškovi smještaja i prijevoza nisu uključeni.

Rok za uplatu kotizacije: 30. rujna 2026.

Plaćanje

Naziv banke: Zagrebačka banka

Žiro račun: 2360000 – 1101311177

Poziv na broj: 31-280-2177 (navesti pri uplati)

SWIFT/BIC: ZABHR2X

IBAN: HR1823600001101311177

Naziv vlasnika računa: Filozofski fakultet

Adresa vlasnika: Ulica Ivana Lučića 3, HR-10000 Zagreb